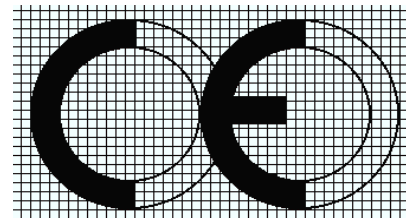


CE-merking av byggevarer

Ved CE-merking av byggevarer blir produktets egenskaper dokumentert etter felles europeiske tekniske spesifikasjoner. CE-merking av byggevarer bidrar på denne måten til å fjerne handelshindringer i EØS-området. CE-merket er som et «pass» som gjør det lovlig å markedsføre et produkt i alle medlemsland. Men CE-merket er ikke et kvalitetsmerke, og det vil i mange tilfeller kreves ytterligere dokumentasjon av byggevaren før den kan brukes i et norsk byggverk.



Formål

Byggevaredirektivet har som mål å fjerne tekniske handelshindringer for byggevarer mellom medlemslandene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS). For å oppnå dette innfører byggevaredirektivet følgende fire hovedvirkemidler:

- harmoniserte tekniske spesifikasjoner
- tekniske kontrollorganer
- et system for samsvarsattestering
- CE-merking av produkter

Det finnes ingen harmonisering av tekniske forskrifter i de ulike medlemslandene. Dette betyr at det i mange land vil kreves tilleggskdokumentasjon ut over CE-merking før byggevaren kan benyttes i et byggverk.

Harmoniserte tekniske spesifikasjoner

Harmoniserte tekniske spesifikasjoner er harmoniserte europeiske produktstandarter utarbeidet av CEN/CENELEC, eller europeisk teknisk godkjenning (ETA) utstedt av et medlem av Den europeiske organisasjon for teknisk godkjenning (EOTA). Det må foreligge en harmonisert teknisk spesifikasjon for å kunne CE-merke en byggevare.

De harmoniserte tekniske spesifikasjonene krever dokumentasjon av produkttegniskaper som er relevante i forhold til grunnleggende funksjonskrav til bygningskonstruksjoner:

- bæreevne
- sikkerhet ved brann
- helse og miljø
- sikkerhet i bruk
- støyvern
- varmeisolasjon og energisparing

Formålet med den tekniske spesifikasjonen for et produkt er å dekke alle egenskaper og ytelser som kreves i forskriftene i et medlemsland. På denne måten kan produsentene være sikre på at prøvingsmetodene og metodene for deklarerings-

ytelser er de samme i alle medlemslandene (selv om hvilke egenskaper som er obligatoriske og hvilke ytelser som kreves av forskriftsmyndighetene kan variere fra ett medlemsland til et annet). Eksempel på dette er varmeisolasjon og lufttetthet hvor det stilles spesielle krav i norsk teknisk forskrift.

Tekniske kontrollorgan

Laboratorier, inspeksjonsorgan og sertifiseringsorgan som skal utarbeide grunnlag for CE-merking skal være utpekt tekniske kontrollorgan. SINTEF Byggforsk ved SINTEF Certification er utpekt av Kommunal- og regionaldepartementet som teknisk kontrollorgan for sertifisering, prøving og inspeksjon av produkter i henhold til Byggevaredirektivet (89/106/EEC). SINTEF Produktsertifisering er en frivillig, norsk sertifiseringsordning, og følger retningslinjene i NS-EN 45011 Generelle krav til organer som har systemer for produktsertifisering. SINTEF Byggforsk ved SINTEF Certification er akkreditert for sertifisering av de fleste produkter underlagt Byggevaredirektivet.

Samsvarssystem

Med samsvarssystem menes hvor stor grad av involvering av tekniske kontrollorgan som kreves for CE-merking, se fig. 1. Byggevarer med stor betydning for bæreevne, sikkerhet ved bruk og sikkerhet ved brann må sertifiseres av et teknisk kontrollorgan. Sement er av stor betydning for bæreevne og sikkerhet og er plassert i samsvarssystem 1+. Byggevarer med mindre betydning for de grunnleggende egenskapene er plassert i samsvarsklasse som krever mindre eller ingen involvering av kontrollorgan. Eksempel på dette er innerdører uten spesielle krav til lydisolasjon eller brannmotstand. Slike dører er plassert i samsvarssystem 4. Hvilke samsvarssystem som gjelder for en byggevare fremkommer av vedlegg ZA i den harmoniserte produktstandarten eller ETA for produktet.

Systemer for samsvarsbekreftelse		Egenerklæring fra produsent		Egenerklæring og sertifisert produksjonskontroll	Produkt-sertifisering	Produkt-sertifisering med stikkprøvekontroll
System nr.:		4	3	2+	1	1+
Oppgaver utført av produsenten	Internt produksjonskontrollsystem					
	Løpende kontrollprøving etter fastlagt kontrollplan					
	Innledende typeprøving					
Oppgaver utført av utpekt kontrollorgan	Innledende typeprøving					
	Innledende kontroll av fabrikk og produksjonskontroll					
	Sertifisering av produksjonskontroll					
	Overvåking av produksjonskontroll					
	Kontrollprøving av uttatte stikkprøver					
	Produktsertifikat					

Figur 1: Samsvarssystem for CE-merking

Status for CE-merking i Norge

I Norge er det ikke obligatorisk å merke byggevarer med CE-merket, men det er obligatorisk å dokumentere produktenes egenskaper i samsvar med gjeldende harmoniserte standarder. Det pågår arbeid i EU for å erstatte Byggevaredirektivet til en Byggevareforordning. Dette arbeidet forventes ferdigstilt i 2012. Når forordningen er vedtatt, vil CE-merking bli obligatorisk i hele EØS-området, dvs også i Norge.

CE-merking

CE-merket skal inneholde informasjon om produktets egenskaper og produksjonssted. Merkingen skal være på språket til det landet hvor varen omsettes.

Produsenten eller vedkommendes representant i EØS-området skal sørge for nødvendig dokumentasjon av produktets egenskaper i samsvar med de harmoniserte tekniske spesifika-

sjoner som ligger til grunn for fremstilling av produktet. Dokumentasjonen skal foreligge før varen bringes på markedet.

Alle handelsledd som leverer CE-merkede varer, skal sørge for at varene lagres og transporteres slik at de beholder de egenskapene som kreves, og at de ikke blandes sammen med andre varer.

Det er de nasjonale myndighetene som skal påse at CE-merkede varer som markedsføres i landene, virkelig oppfyller kravene i de tekniske spesifikasjonene. For byggevarer som selges i Norge, er markedskontrollen lagt til Statens bygnings-tekniske etat (BE).

Markedsføring og bruk i byggverk

CE-merking er ikke et kvalitetsmerke. Den viser bare at produktet oppfyller minimumskrav for markedsføring og salg. Det er de tekniske spesifikasjonene som er harmonisert, ikke lovverk og forskrifter.

Krav i norske forskrifter, norsk byggeskikk og klimaforhold vil ofte medføre behov for tilleggsdokumentasjon før byggevarer kan brukes i et byggverk. Slik tilleggsdokumentasjon kan være en SINTEF Teknisk Godkjenning. SINTEF Teknisk Godkjenning dokumenterer at en byggevare er funnet egnet i bruk når produktet anvendes som angitt i godkjenningen. Hvilke ytelser en byggevare skal ha for bruk i et byggverk, spesifiseres av den ansvarlig prosjekterende i byggesaken.

SINTEF Certification og CE-merking

Som kontrollorgan tilbyr SINTEF Certification prøving, inspeksjon og sertifisering som kan brukes som basis for CE-merking. SINTEF Certification utsteder også frivillig tilleggsdokumentasjon i form av SINTEF Produktsertifikat og SINTEF Teknisk Godkjenning. SINTEF Certification formidler også spesialrådgivning til produsenter som trenger bistand til å løse sine oppgaver og innfri sine forpliktelser i forbindelse med CE-merking. Dette kan være utarbeidelse av kvalitetssystem og bistand til utarbeidelse av samsvarserklæring og CE-merking.

Om SINTEF Certification

SINTEF Certification godkjenner og sertifiserer byggevarer, konstruksjoner og konstruksjonselementer og utsteder produktdokumentasjon i form av SINTEF Teknisk Godkjenning, Europeisk Teknisk Godkjenning (ETA) og SINTEF Produktsertifikat. SINTEF Certification utsteder også brannteknisk dokumentasjon.

Mer informasjon

Nærmere informasjon om CE-merking samt kontaktpersoner kan fås ved direkte henvendelse til SINTEF Byggforsk på telefon, epost eller på vår nettside www.sintefcertification.no.

SINTEF Byggforsk Oslo

P.b. 124 Blindern, 0314 Oslo
Tlf. 22 96 55 55
Fax 22 69 94 38

SINTEF Byggforsk Trondheim

7465 Trondheim
Tlf. 73 59 33 00/33 90
Fax 73 59 33 50/80


www.sintef.no
www.sintefcertification.no